

Investeringsplan 2025-2027

Banebrytende forskning

---

1 Innledning

Investeringsplanen for 2025-2027 gjør rede for hvordan midlene som porteføljestyret for banebrytende forskning har fått ansvaret for, skal investeres for å bidra til mål og prioriteringer i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (LTP), til regjeringens mål for Forskningsrådet, Forskningsrådets strategi og porteføljeplanen.

Porteføljen for Banebrytende forskning består av Forskningsrådets portefølje av grunnleggende forskningsprosjekter. I tillegg inngår norske fagmiljøers portefølje av prosjekter finansiert av ERC og MSCA. De største postene i porteføljestyrets investeringer er FRIPRO og sentre for fremragende forskning (SFF).

Investeringsplanen skal operasjonalisere porteføljeplanenes mål:

Mål 1 Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer

Mål 2 Forskningsmiljøene innenfor porteføljen utfører langsiktig, grunnleggende forskning som bidrar til å flytte forskningsfronten

Mål 3: Kunnskap, funn og resultater fra banebrytende forskning skal deles og tas i bruk

2 Prioriteringer

Prioriteringene under skal bidra til å realisere de tre overordnede målene. For best mulig samlet måloppnåelse er det behov for å samhandle med de andre porteføljestyrene.

Prioritering 1: Porteføljestyret vil innrette porteføljen slik at den bidrar til flere verdensledende forskningsmiljøer

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 1 "Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer", Mål 2 "Forskningsmiljøer innenfor porteføljen utfører langsiktig, grunnleggende og nyskapende forskning av høy kvalitet som bidrar til å flytte forskningsfronten".

Prioritering 2: Porteføljestyret vil fremme spesielt nyskapende forskningsidéer

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 1 "Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer", Mål 2 "Forskningsmiljøer innenfor porteføljen utfører langsiktig, grunnleggende og nyskapende forskning av høy kvalitet som bidrar til å flytte forskningsfronten".

Prioritering 3: Porteføljestyret vil stimulere til internasjonalt forskingssamarbeid

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 1 "Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer", Mål 2 "Forskningsmiljøer innenfor porteføljen utfører langsiktig, grunnleggende og nyskapende forskning av høy kvalitet som bidrar til å flytte forskningsfronten".

Prioritering 4: Porteføljestyret vil løfte fram lovende talenter

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 1 "Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer" og Mål 2 "Forskningsmiljøene utfører nyskapende forskning av høy kvalitet som bidrar til å flytte forskningsfronten".

Prioritering 5: Porteføljestyret vil legge til rette for at forskning tas i bruk

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 3 "Kunnskap, funn og resultater fra banebrytende forskning skal deles og tas i bruk".

Prioritering 6: Porteføljestyret vil stimulere til fagutvikling

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 1 "Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer", Mål 2 "Forskningsmiljøene utfører nyskapende forskning av høy kvalitet som bidrar til å flytte forskningsfronten" og Mål 3 "Kunnskap, funn og resultater fra banebrytende forskning skal deles og tas i bruk".

3 Tiltaksplan

Tiltakene som prioriteres i 2025, er gitt under. Referanse til prioritering og tiltak i porteføljeplanen er gitt i parentes:

- Utlysning av nye sentre for fremragende forskning (SFF) (prioritering 1 tiltak a)
- Utlysning av FRIPRO (prioritering 1 tiltak b)
- Utlysning av midler til kortvarige Forskerprosjekter for å teste ut radikale forskningsidéer (prioritering 2 tiltak a)
- Utlysning av midler til toppforskere – store Forskerprosjekter (prioritering 1 tiltak f)
- Utlysning av midler til stimulering for å ta banebrytende forskning i bruk (prioritering 5 tiltak d)
- Satsing på humaniora gjennom samfinansiering av prosjekter med andre porteføljestyre (prioritering 6 tiltak b)
- Utlysning til oppfølging av fagevalueringer (prioritering 6 tiltak c og d)
- Utlysning til for å stimulere til flere verdensledende forskningsmiljø og til å øke antall søknader til ERC (prioritering 1 tiltak h)

Porteføljestyret vurderer i tillegg utadrettede tiltak som synliggjør betydningen av porteføljen innen banebrytende forskning.

Tiltakene vil samlet bidra til alle tre målene og de seks prioriteringene.

Merk at beløpene i tabellene under avhenger av de årlige statsbudsjettene og departementenes tildelingsbrev til Forskningsrådet. Endringer i statsbudsjett eller tildelingsbrev kan føre til endringer i beløpene under.

Tiltak (utlysning)	Mål for porteføljen	Aktuelle søknadstyper	Planlagt utlysning 2025 mill. kr.	Planlagt utlysning 2026 mill. kr.	Planlagt utlysning 2027 mill. kr.
Utlysning av FRIPRO (1)	1 og 2	Forskerprosjekter, internasjonalt forskningssamarbeid	1040	929	920
Toppforskere	1 og 2	Forskerprosjekter	160	80	80
Radikale forskningsidéer	1 og 2	Forskerprosjekter	30	30	30
Stimulere til flere verdensledende	1 og 2	Forskerprosjekter	60	60	60

forskningsmiljø (ERC)					
Ta banebrytende forskning i bruk	3	Kommersialiseringsprosjekter	30	30	30
Utlysning av nye sentre for fremragende forskning (2)	1 og 2	Forskningssentre	1760		
Satsing på humaniora - samfinansiering av prosjekter (3)	2 og 3	Forskerprosjekter/ Kompetanse og samarbeidsprosjekt	55	55	55
Oppfølging av fagevalueringer	2 og 3	Koordinerings- og støtteaktivitet	100	0	0
SUM			3235	1184	1175

- 1) Inkluderer utlysning av midler til det internasjonale samarbeidet HERA og EUI.
- 2) Utlysningen av nye SFF kommer i 2025. Tildelinger vil skje høsten 2027.

4 Utlysningsplan

Utlysninger (fordelt på fellesutlysninger og søknadstyper)	Prioritering 2025 (stikkord)	Planlagt utlysning 2025 mill. kr.	Planlagt utlysning 2026 mill. kr.	Planlagt utlysning 2027 mill. kr.
Tematiske fellesutlysninger Forskerprosjekt (Humaniorasatsingen) • Arealer under press (15 mill.) • Velferdssamfunnets bærekraft (5 mill.)	Fagutvikling, forskning tas i bruk	20	55 (1)	55 (1)
Tematiske fellesutlysninger Kompetanse og samarbeidsprosjekt (Humaniorasastingen) • Utsatte grupper (15 mill.) • Samfunnsikkerhet og beredskap (10 mill.) • Energiomstilling (10 mill.)	Fagutvikling, forskning tas i bruk	35		
Fellesutlysninger Innovasjonsprosjekt				
Forskerprosjekt (f.eks. FRIPRO eller andre enkeltutlysninger) • FRIPRO (1032,5 mill.) • Toppforskere (160 mill.) • Stimulere til flere verdensledende forskningsmiljø (ERC) (60 mill.) • Radikale forskningsidéer (30 mill.)	Verdensledende fagmiljøer, nyskapende forskningsidéer, lovende talenter	1282,5	1112,5	1112,5
Kompetanse- og samarbeidsprosjekt (enkelutlysninger)				
Innovasjonsprosjekt (enkelutlysninger)				

Kommersialiseringsprosjekt • Kvalifisering (10 mill.) • Verifisering (20 mill.)	Forskning tas i bruk	30	30	30
Forskningsentre • Utlysning av SFF (2)	Verdensledende fagmiljøer, nyskapende forskningsideer	1760		
Forskningsinfrastruktur				
Koordinerings- og støtteaktivitet • FRIPRO (5 mill.) (3) • Oppfølging av fagevalueringer (100 mill.)	Internasjonalt forskningssamarbeid, fagutvikling	105	5	5
Internasjonalt samarbeid og internasjonale fellesutlysninger • FRIPRO (4)	Internasjonalt forskningssamarbeid	2,5	11,5	2,5
Støtte fra andre enn Forskningsrådet				
SUM		3235	1184	1175

- 1) Fordelingen mellom forskerprosjekter og kompetanse og samarbeidsprosjekter er ikke klar ennå.
- 2) Utlysningen av nye SFF kommer i 2025. Tildelinger planlegges høsten 2027.
- 3) Utenlandsopphold for stipendiater og prosjektledere av tidlig karriereprosjekter i pågående FRIPRO-prosjekter.
- 4) Utlysning av midler til det internasjonale samarbeidene HERA og EUI.